

PÖYTÄKIRJA

PÄIJÄT-HÄMEEN SIVISTYSTOIMEN OHJAUSRYHMÄ

Aika: keskiviikko 8. lokakuuta 2025 klo 12.30—14.27

Paikka: Lahden kaupungintalo, Harjukatu 31, Tornisali, 2. krs

Jäsenet: Petri Haapanen, Asikkala, puheenjohtaja
Tiina Kotila-Paaso, Hartola
Pia Helander, Heinola
Kim Strömmer, Hollola, saapui klo 13.00
Sanna Plit-Rehula, Hollola
Arne Ylipiha, Iitti, saapui klo 12.44
Petri Käkönen, Kärkölä
Virve Jämsén, Lahti, poissa klo 13.30–14.23
Matti Saarela, Lahti, poissa klo 13.30–14.23
Heidi Nygren, Orimattila
~~Pirjo Ala-Hemmilä, Padasjoki~~
Mari Salminen, Sysmä
Raisa Kujala, esittelijä
Kati Vähäkuopus, sihteeri

Asiantuntijat: -

1. Kokouksen avaus, todettiin läsnäolijat
2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan (10.9.2025) hyväksyminen
Edellisen kokouksen 10.9.2025 kokouspöytäkirjan hyväksyminen.
Päätös: Hyväksyttiin 10.9.2025 kokouksen pöytäkirja.
3. Nuorisotyön seudullisen koordinaation kehittäminen Päijät-Hämeessä vuonna 2026

Päijät-Hämeen kaikki kunnat ovat mukana AVI:n rahoittamassa alueellisen nuorisotyön kehittämisen hankkeessa, jonka tämänhetkinen hankekausi päättyy 31.12.25. Hanketta on toteutettu nyt kahden hankekauden ajan. Ensimmäisen haun yhteydessä on tehty toimintasuunnitelma kolmelle vuodelle.

Nuorisopalveluiden seudullisen kehittämisryhmän edustajien mukaan kunnat ovat kokeneet aluekoordinaation hyödylliseksi ja hankkeen jatkamista kannatettiin. Hankkeen aikana nuorisotyön laatutyötä on ollut mahdollista kehittää. Kaikissa kunnissa resurssit eivät riitä kehittämistyöhön ilman kehittämishanketta. Lahti on ilmoittanut jättäytyvänsä pois hankkeesta seuraavalla kaudella.

Hakuilmoituksen mukaan avustus voi tälläkin hakukierroksella olla enintään 45 000 euroa ja se myönnetään vuodeksi kerrallaan. Avustuksella voi kattaa aluekoordinoinnin kustannukset täysimääräisesti. Toimintamenot on Päijät-Hämeessä arvioitu avustusmäärää suuremmiksi, ja mikäli Lahti jää pois seuraavalta hankekaudelta, muiden kuntien omarahoitusosuudet kasvaisivat aiemmasta. Hakuilmoitus löytyy https://aviavustukset.fi/wp-content/uploads/2024/12/Kehitt%C3%A4mishankkeet_hakuilmo2025-LOPULLINEN.pdf.

Sivistysjohtajien ohjausryhmä näkee tärkeänä, että kaikki kunnat ovat mukana nuorisopalveluiden kehittämishankkeessa. Syyskuun kokouksessa sovittiin, että hankkeeseen osallistumisesta käydään edelleen tarvittavia taustakeskusteluja ja asiaan palataan tässä kokouksessa.

Päätös: Ohjausryhmä päätti, että avustusta haetaan vuodelle 2026. Kaikki Päijät-Hämeen kunnat ovat mukana yhteisessä hakemuksessa. Ohjausryhmä edellyttää nuorisopalveluiden kehittämisryhmän kokoontuvan pohtimaan hankkeen jatkamiseen liittyviä käytännön asioita ennen uuden hankehakemuksen lähettämistä.

4. Oppimisen tuen uudistukseen liittyvän koulutuksen järjestäminen

Ohjausryhmä on päättänyt lähteä suunnittelemaan seudullisesti toteutettavia oppimisen tuen uudistuksen toimintakulttuurin muutokseen liittyviä koulutuspäiviä marraskuulle 2025. Elokuun kokouksessa ohjausryhmä päätti perustaa pienemmän työryhmän valmistelutyöhön. Ryhmässä ohjausryhmää edustavat Kati Vähäkuopus ja Raisa Kujala. Muita jäseniä ovat Heli Pätiälä seudullisen kehittämisen yksiköstä, Anna Romero (Iitti) OOT-ryhmästä, Lotta Hagström (Lahti) ARVO-ryhmästä ja Janne Jokinen (Hartola) OPS-ryhmistä. Tarvittaessa mukaan voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita. Suunnittelun tilanne käydään läpi kokouksessa.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi koulutuksen suunnittelun tilanteen tiedokseen. Sovittiin, että suunnittelua jatketaan ja koulutus siirretään ensi vuoden alkuun.

5. Toimintasuunnitelman tavoitteiden edistäminen ja yhteistoimintasopimuksen uudistaminen vuosille 2026–2029

Toimintasuunnitelman tavoitteisiin vuodelle 2025 kirjattiin lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen, seudullisen yhteistoiminnan tulevaisuus (yhteistoimintasopimuksen uudistaminen vuodesta 2026 eteenpäin) sekä alueellisen vetovoiman ja yhteistoiminnan näkyvyyden lisääminen. Lisäksi jatketaan vuoden 2024 lopussa Kuntaliiton vetämänä päättyneen Verkostoperuskoulu-hankkeen tavoitteiden edistämistä. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilannekuvaa luodaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Ohjausryhmän suunnittelupäivä yhteistoimintasopimuksen uudistamiseksi ja tavoitteiden määrittelemiseksi pidettiin 25.9.25. Päivän yhteenveto esitellään kokouksessa.

Päätös: Käytiin läpi ohjausryhmän suunnittelupäivän yhteenveto. Ohjausryhmä merkitsi yhteenvetodon tiedokseen. Hyväksyttiin suunnittelupäivän työskentelyn pohjalta luodut uudistetut toiminnan arvot ja visio. Tulevan nelivuotiskauden painopistealueita ja niihin liittyviä tavoitteita tarkennetaan ja niihin palataan ensi kokouksessa.

Keskusteltiin myös yhteistoimintasopimuksen sisällöstä. Todettiin, että yhteistoimintasopimuksen tulee olla valmiina kuntien toimielinten käsittelyä varten marraskuun alkupuolella. Sovittiin, että kunnissa selvitetään, missä toimielimissä yhteistoimintasopimus tulee omassa kunnassa hyväksyä ja tuleeko kunnanjohtajan allekirjoittaa sopimus toimielinkäsittelyn lisäksi.

6. Perusopetuslaki muuttuu: Liikunnallisen elämäntavan edistäminen velvoittavaksi elokuusta 2026 alkaen

Esi- ja perusopetuksessa täytyy edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa lain nojalla 1.8.2026 alkaen. Velvoite perustuu perusopetuslain muutokseen, jonka eduskunta hyväksyi huhtikuussa 2025.

Liikunnallisen elämäntavan säännöksen tavoitteena on

- edistää lasten ja nuorten liikkumista esiopetuksen ja perusopetuksen aikana
- tukea ja parantaa lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia
- vahvistaa liikunnan merkitystä esiopetuksen ja peruskoulujen toimintakulttuurissa ja kokonaisvaltaisena elämäntaitona.

Opetushallituksen alustavan arvion mukaan määräys päivitetystä perusteista annetaan vuodenvaihteessa. Siten paikallisilla opetuksen järjestäjillä on noin puoli vuotta aikaa päivittää muutos paikallisiin opetussuunnitelmiinsa, jotta se saadaan käytäntöön 1.8.2026 alkaen.

Opetushallitus konkretisoi opetussuunnitelman perusteisiin, mitä perusopetuslakiin kirjattu liikunnallisen elämäntavan tavoite tarkoittaa. Keskeistä on päivittää esi- ja perusopetuksen toimintakulttuuria siten, että kaikki lapset ja nuoret saavat arjessaan mahdollisimman tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset liikkumisen mahdollisuudet.

Liikunnallinen elämäntapa voi tarkoittaa käytännössä esimerkiksi sitä, että

- opetuksessa hyödynnetään aktiivisia taukoja tai toiminnallisia opetusmenetelmiä
- koulupäivään liittyvissä siirtymisissä hyödynnetään liikunnallisuutta edistäviä toimintatapoja
- koulupäivän aikana tapahtuvaa liikkumista lisätään välituntiliikunnalla tai kerhotoiminnalla.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi tulevan lakimuutoksen tiedokseen.

7. Sivistyspalveluiden ja hyvinvointialueen yhdyspintayhteistyö -tilannekatsaus

Ohjausryhmän yhtenä keskeisenä tavoitteena on toimiva yhdyspintayhteistyö hyvinvointialueen kanssa. Yhdyspintaneuvottelukunnan kokous on pidetty 25.9.25 ja Lape-yhteistyöryhmän kokous 30.9.25. Mika Forsberg ja Eija Kallio hyvinvointialueelta osallistuvat ohjausryhmän marraskuun kokoukseen.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi ajankohtaiset asiat tiedokseen. Todettiin, että yhdyspintaneuvottelukunnassa ei tällä hetkellä ole edustajaa ohjausryhmästä.

8. Kehittämisryhmien kuulumiset

Syyskuun 2025 kokouksen jälkeen seudullisista kehittämisryhmistä ovat kokoontuneet ARVO-, OOT-, digi-, varhaiskasvatuksen, kirjaston, nuorisopalveluiden ja liikunnasta vastaavien viranhaltijoiden kehittämisryhmät.

Päätös: Ohjausryhmä merkitsi kehittämisryhmien kuulumiset tiedokseen.

9. Muut esille tulevat asiat

- Valio- ja lautakuntien edustajien tapaaminen järjestetään joulukuun kokouksen yhteydessä.

- Opetus- ja kulttuuriministeriö käynnistää perusopetukseen osaamistakuun valmistelun <https://okm.fi/-/perusopetuksen-osaamistakuu-varmistamaan-kaikille-riittavat-perustaidot>

10. Seuraava kokousajankohta

Ohjausryhmän seuraava kokous pidetään 12.11.25 Teamsilla.